

Протидія булінгу

Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Адміністративна відповідальність:

➤ Штраф 850-1700 грн або від 20 до 40 год громадських робіт

➤ групою осіб або повторно (протягом року) - штраф 1700-3400 грн або від 40 до 60 год громадських робіт

вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком 14-16 років - штраф на батьків 850-1700 грн або від 20 до 40 год громадських робіт

➤ вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком 14-16 років групою осіб або повторно - штраф на батьків 1700-3400 грн або від 40 до 60 год громадських робіт

➤ неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції про випадки булінгу - штраф 850-1700 грн або 1 міс. вправних робіт з відрахуванням до 20% заробітку

Механізми протидії:

Засновник закладу освіти здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу;

Керівник закладу освіти:

- розробляє, затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу;
- розглядає заяви про випадки булінгу та видає рішення про проведення розслідування;
- скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу та вживає відповідних заходів реагування

Педагогічні працівники зобов'язані:

- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу, свідком якого вони були особисто або отримали інформацію від інших осіб;
- вживати невідкладних заходів для припинення булінгу

Освітній омбудсмен

має право здійснювати перевірку заяв про випадки булінгу, повноту та своєчасність заходів реагування на такі випадки з боку педагогічних працівників, керівництва та засновника навчального закладу

ЧИМ БУЛІНГ ВІДРІЗНЯЄТЬСЯ ВІД КОНФЛІКТУ

Булінг відрізняється від сварки або конфлікту кількома ознаками:

/// **систематичність**
(повторюваність)

Дій – вчинення в різних формах насильства двічі й більше разів стосовно однієї і тієї ж людини;

/// **злий умисел** – коли метою дій кривдника є умисне заподіяння шкоди, приниження, страху, тривоги, бажання підпорядковувати іншу людину своїм інтересам або спричинити її ізоляцію від інших;

/// **дисбаланс сил** – кривдник сильніший за постраждалого як фізично, так і психологічно;

/// **відсутність розкаяння** в кривдника.

Булінг необхідно зупиняти, замовчування проблеми не вирішить її, а безкарність буде провокувати булера на подальші атаки.

ОСНОВНІ ФОРМИ ПРОЯВУ БУЛІНГУ:

фізичний булінг	– штовхання, підніжки, зачіпання, бійки, стусани, ляпаси, нанесення тілесних ушкоджень тощо.
психологічний булінг	– принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, міміки обличчя, поширення образливих чуток, ізоляція, ігнорування, погрози, жарти, маніпуляції, шантаж тощо.
економічний булінг	– крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей жертви, вимагання грошей тощо.
сексуальний булінг	– принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки в роздягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти тощо.
кібербулінг	– приниження за допомогою мобільних телефонів, інтернету, інших електронних пристроїв (пересилка неоднозначних фото, обзивання по телефону, знімання на відео бійок чи інших принижень і викладання відео в мережу інтернет, цькування через соціальні мережі).

ХТО Є УЧАСНИКАМИ ПРОЦЕСУ БУЛІНГУ

Ситуація булінгу має колективний характер.

Як правило, булінг включає трьох основних учасників:

- /// кривдник (булер);
- /// потерпілий (жертва булінгу/буллі);
- /// спостерігачі.

Кривдник (булер) – це той, хто безпосередньо вчиняє булінг. У разі, якщо булінг вчиняється групою осіб, то зазвичай серед кривдників виділяється лідер, а також один або декілька послідовників.

Буллі – жертва, та людина, яка зазнає цькування.

Спостерігачі (булінг може відбуватися й без них) – люди, які є свідками булінгу, можуть ставати на один або інший бік.

ЯКЕ ПОКАРАННЯ ПЕРЕДБАЧЕНЕ ЗА ЗАКОНОМ

	Штраф	Громадські роботи
За перший раз притягнення до відповідальності	від 850 до 1700 грн	від 20 до 40 годин
За повторне притягнення до відповідальності упродовж року або булінг здійснений групою осіб	від 1700 до 3400 грн	від 40 до 60 годин
Якщо керівник закладу освіти не повідомить поліцію про відомі йому випадки цькування серед учнів	оштрафують на суму від 850 до 1700 грн	виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до 20 % заробітку

або

Пам'ятка для жертви булінгу

- 1. Не протиставляй себе колективу. Намагайся бути доброзичливою людиною, навіть із агресивно налаштованими до тебе членами колективу.*
- 2. Не принижуй інших: не обзивайся, не задирайся, не погрожуєш.*
- 3. Захищайся: твердо, не переходячи в атаку, не дозволяй принижувати себе, показуй, що можеш постояти за себе.*
- 4. Наберись терпіння: те, що відбулося, не триватиме довго.*
- 5. Розбирайся у причинах, але не займайся самоїдетвом, самознищенням, не звинувачуй себе ні в чому.*
- 6. Говори впевнено, але тактовно, коли розмовляєш із булером, стій прямо, поведься спокійно, не бійся, не кричи та тим більше не зчиняй бійку.*
- 7. Кажеш «НІ» і не почувай себе винним.*
- 8. Шукай підтримки у працівників школи, друзів, батьків. Вони допоможуть тобі вистояти.*
- 9. Не мовчи! Розповідай про знущання та насильство над собою. Це допоможе швидше припинити протиправні дії.*
- 10. Звертайся до компетентних органів, що мають захищати твої права, отримуй інформацію щодо власного захисту.*